

Рецензія
на проєкт освітньо-професійної програми «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська» Хмельницького національного університету

Проєкт освітньо-професійної програми (ОПП) «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, розроблений Хмельницьким національним університетом, належить до галузі знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» (Галузь В) та спеціальності «Філологія (за спеціалізаціями)» (В 11), зі спеціалізацією В 11.033 «Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська». Метою програми є формування здатності розв'язувати складні теоретичні та практичні завдання і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства та перекладу, розвиток критичного мислення, адаптивності та здатності ефективно працювати в умовах невизначеності.

Навчання за програмою триває 1 рік і 4 місяці, а загальний обсяг становить 90 кредитів ЄКТС. Форми здобуття освіти – очна (денна) та заочна. Викладання здійснюється польською та українською мовами. Об'єктами вивчення та професійної діяльності є мова(и), література, жанрово-стильові різновиди текстів, переклад, а також міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація. Програма готує магістра з філології за вказаною спеціалізацією.

Сильні сторони освітньої програми:

1. Актуальність та чітка спеціалізація: Програма має вузьку та актуальну спеціалізацію на слов'янських мовах і літературах, з першочерговим фокусом на польській мові та перекладі. Це відповідає потребам сучасного ринку праці, що вимагає фахівців з глибокими знаннями та практичними навичками у конкретних лінгвістичних та культурних сферах.

2. Висока кваліфікація робочої групи та гаранта програми: До розробки програми залучені висококваліфіковані фахівці, включаючи кандидатів та докторів філологічних і педагогічних наук, доцентів та професорів. Програма також погоджена із зовнішніми стейкхолдерами, серед яких доктори філологічних наук, професори та керівники відповідних закладів та організацій, що підтверджує її відповідність сучасним вимогам.

3. Інтеграція сучасних цифрових технологій: Однією з ключових особливостей програми є орієнтація на передові інструменти сучасної цифрової епохи, такі як штучний інтелект (ШІ) та автоматизовані системи перекладу (САТ-інструменти). Це відображено в обов'язковому компоненті «Інформаційні технології у перекладі та в освітній діяльності» та унікальних компетентностях, що підвищує конкурентоспроможність випускників.

4. Широкі можливості працевлаштування: Випускники програми можуть працювати на різноманітних посадах, зазначених у Національному класифікаторі професій ДК 003:2010, включаючи посади філолога, лінгвіста, редактора-перекладача, перекладача, літературного співробітника та викладача закладу вищої освіти. Це свідчить про гнучкість програми та її практичну спрямованість.

5. Комплексна система компетентностей та програмних результатів навчання: Програма чітко визначає інтегральну, загальні, фахові та унікальні компетентності, а також 21 програмний результат навчання. Унікальні

компетентності охоплюють здатність критично осмислювати проблеми в освіті, планувати та проводити навчальні заняття (зокрема з польської мови і літератури), розробляти навчально-методичні матеріали (зокрема з використанням ІІІ) та керувати дослідницькою роботою здобувачів. Це забезпечує системний підхід до підготовки фахівців.

6. Сильний практичний компонент та академічна мобільність: Освітня програма включає обов'язкові компоненти, такі як педагогічна, перекладацька та переддипломна практики, що забезпечують здобуття необхідного практичного досвіду. Крім того, передбачені можливості для **національної та міжнародної кредитної мобільності**, включаючи програми подвійного диплома та академічного обміну.

7. Забезпечення академічної доброчесності: Документ підкреслює вимоги до кваліфікаційної роботи щодо відсутності академічного плагіату та її оприлюднення на офіційному сайті університету. Система внутрішнього забезпечення якості також включає механізми запобігання та виявлення плагіату.

8. Матеріально-технічне та інформаційно-методичне забезпечення: Задекларовано відповідність ресурсного забезпечення Ліцензійним умовам. Наявність доступу до вітчизняних та закордонних фахових видань, баз даних, модульного середовища для навчання, інформаційної системи «Електронний університет» та електронної бібліотеки забезпечує повноцінну підтримку освітнього процесу.

Слабкі сторони освітньої програми

1. Неприслоєння професійної кваліфікації: Програма прямо вказує, що професійна кваліфікація не присвоюється. Хоча список можливостей працевлаштування включає такі професії як викладач закладу вищої освіти, відсутність прямого присвоєння професійної кваліфікації може бути не до кінця зрозумілою для здобувачів та потенційних роботодавців, особливо з огляду на необхідність виконання вимог певних професійних стандартів (як-от «Викладач закладу вищої освіти»).

2. Недостатня деталізація вибірових освітніх компонентів: У документі вказано загальний обсяг вибірових компонентів (24 кредити ЄКТС), але відсутній їх конкретний перелік або опис. Це обмежує можливість оцінити повноту вибору для студентів та глибину спеціалізації, яку вони можуть отримати через ці компоненти.

3. Відсутність іноземних здобувачів вищої освіти: Зазначено, що іноземні здобувачі вищої освіти за цією ОПП не навчаються. Хоча це не є критичною слабкістю, присутність міжнародних студентів зазвичай сприяє збагаченню міжкультурного досвіду та розширенню світогляду всіх учасників освітнього процесу.

Отже, освітньо-професійна програма «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська» Хмельницького національного університету є перспективною та добре розробленою магістерською програмою, яка відповідає сучасним вимогам до підготовки філологів та перекладачів. Її сильні сторони полягають в актуальності спеціалізації, високій кваліфікації викладацького складу, інтеграції інноваційних технологій (ІІІ, САТ-інструменти), широких можливостях

працевлаштування та подальшого навчання, а також у всебічній системі компетентностей, практичній підготовці та академічній мобільності. Для подальшого підвищення привабливості та прозорості програми доцільно було б надати повний перелік вибіркових компонентів, чітко пояснити статус щодо присвоєння професійної кваліфікації.

Викладач польської мови,
старший викладач кафедри української мови,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Олексій ПАВЛЮК

Зразок підпису
Засвідчую
Начальник відділу кадрів
" " 20 р

